

בין השיטין

הערות ל"הצעות לייעול החליבה

המיכנית בארץ* (*)

הצעתו של נ. ברמן, הדנה בשינוי בית החליבה, ראויה לתשומת לב גם מצד שולליה וגם מצד אלה הרואים בה פתח תקווה להשגת יעילות יתר בחליבה. יש להשקיע מחשבה ועיון בהצעה זו ולברר היטב את יתרונותיה ואת חסרונותיה.

בהצעה זו אפשר לדון מבחינות אחדות: גובה ההשקעות הכספיות היסודיות בבית החליבה עצמו ובמכונות שבהן הוא מצויד, שיטת החליבה וטיבה, הספק העבודה ועוד.

בחליבה בשיטה זו אין רואים את החלב שנותנת כל פרה, ומכאן שאין לבוקר כל ביקורת על מצב פרותיו. אמנם, נכון שאצלנו אין שוקלים את החלב לאחר כל חליבה; אבל הבוקרים טוענים שדי להם בראיית החלב בצנצנת כדי לעמוד על שינויים בתנובה, ורובם אינם מוכנים לוותר על אפשרות זו. מגרעת אחרת בשיטה המוצעת: לחליבת כל הפרות מוקצב זמן כמעט שווה, הנקבע לפי סדר הרכבת הגביעים וסדר הזרזים; ואילו בשיטה הנהוגה כאן, בטנדם, אפשר לייחד את הטיפול לכל פרה ופרה. בעיקרה, השיטה המוצעת היא חזרה לשדרה (שוט) על כל מגבלותיה. אולם בוקרים שיהיו מוכנים לשנות את סדרי החליבה, וכן לבירור פרות שתתאמנה למשטר החליבה המוצע — ייתכן שייהנו מיתרונותיה של שיטה זו.

ואכן, עיקר הישגיה של השיטה המוצעת הם בהספק העבודה — ומכאן קסמה הרב. ברם, ממאמרו של נ. ברמן אין לעמוד על פרטי ההצעה, ואין לדעת בבירור את מגרעותיה ויתרונותיה בהרבה פרטים, הקובעים אצלנו את טיב החליבה. את גובה ההשקעה היסודית אפשר לחשב תוך

בדיקת תכנית בית-החליבה המקורי. אשר להתאמת המבנה לבקר, לבוקרים ולתנאים אחרים בארץ — יש לברר זאת ביסודיות אצל בעלי מקצוע מוסמכים. תוך התלהבותו הרבה לתכנית העלה ברמן נקידות אחדות, הדורשות הגבה. הצעתו להרכיב את הגביעים מיד לאחר ההכנה — נוגדת את מסקנותיהם של חוקרים רבים בארצות שונות, ואין לקבלה אלא לאחר בדיקה נוספת.

הטבלה שמביא ברמן להוכחת העדיפות שבקוצר הזמן בין התכנה לבין הרכבת הגביעים — אינה אימרת הרבה; אם לפנינו ממוצע מפרות רבות — הרי שההבדל קטן, ואם לפנינו ניסיון שנערך בפרה אחת — הרי שאין לקבלו כלל. אל נשכח, כי אחד ההישגים ש"הצילו את כבודה" של מכונת החליבה, היה דחיית הרכבת הגביעים עד שהחלב "ירד" לבריכת-החלב שבעטין.

עדיין קיימת מחלוקת, אם אפשר להרגיל פרה ברחיצת עטיניה במים חמים או בטיפול אחר — לתת את חלבה בזמן קצר. חוקרים אנגליים מצאו שלכל פרה דרך מיוחדת במסירת חלבה: יש המקדימות לסיים את החליבה, ויש המוסרות חלבן בכמויות קטנות וחליבתן מתמשכת יותר. פרות שחליבתן ממושכת — אין לשנות את טבען גם אם ניהגים להסיר את הגביעים, באופן שרירותי, כעבור 3—4 הדקות שנקבעו כרצויות. אין ספק, שדבר זה גורע בהרבה מקסמה של ההצעה שמביא ברמן — כל עוד אין הפרות שבעדרינו מוסרות כולן את חלבן תוך הזמן הקצוב.

כן אין זה ברור כלל וכלל, אם אפשר לעורר גירויים תכופים שיגרמו לפרות להורדות חלב נוספות תוך זמן קצר. מכל מקום אין לסמוך על כך. העיקרון צריך להיות: גירוי אחד, חליבה מהירה וללא הפרעות לפרה.